

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. kovo 8 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Andžej Maciejewski, Antano Simniškio (kolegijos pirmininkas) ir Algirdo Taminsko, susipažinusi su 2023 m. vasario 20 d. paduotu **atsakovės E. V.** kasaciniu skundu dėl Lietuvos apeliacinio teismo 2023 m. sausio 5 d. nutarties peržiūrėjimo

nustatė:

Lietuvos apeliacinis teismas 2023 m. sausio 5 d. nutartimi paliko nepakeistą Panevėžio apygardos teismo 2022 m. lapkričio 16 d. nutartį, kuria teismas nutarė leisti bankrutuojančios mažosios bendrijos „Mūsų šnekutis“ nemokumo administratoriui UAB „Verslo administravimo kompanija“, bankrutuojančiai įmonei neturint pakankamai lėšų kreditoriniam reikalavimams padengti, nukreipti 76 234,76 Eur išieškojimą į subsidiariai atsakingų A. V. ir E. V. santuokoje bendrąja jungtine nuosavybe įgytą turtą, o neužtekus šio turto, išieškojimą nukreipti į atsakovų asmeninės nuosavybės teise priklausantį turtą.

Kasaciniu skundu atsakovė E. V. prašo panaikinti Lietuvos apeliacinio teismo 2023 m. sausio 5 d. nutartį ir Panevėžio apygardos teismo 2022 m. lapkričio 16 d. nutartį, ir nemokumo administratoriaus prašymą atmesti.

Atsakovės kasacinis skundas grindžiamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais kasacijos pagrindais – materialiosios ir proceso teisės normų pažeidimu, turinčiu esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui, taip pat skundžiamame teismo sprendime (nutartyje) nukrypimu nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų ([CPK 346 straipsnio](#) 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais ([CPK 347 straipsnio](#) 1 dalies 3 punktas). Be to, [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą bylose, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Atsakovės paduotas kasacinis skundas grindžiamas šiais pagrindiniais argumentais:

1. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai, leidę nukreipti išieškojimą į atsakovų turtą, nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos: pagal [CK 3.88 straipsnio](#) 1 dalies 4 punktą, kas aktualu šioje byloje, bendrąja jungtine sutuoktinių nuosavybe pripažįstama įmonė, jeigu verslu abu sutuoktiniai pradėjo verstis po santuokos sudarymo. Pagal šią nuostatą yra svarbu tai, kad: 1) įmonė pradėjo veiklą po santuokos sudarymo; 2) verslu vertėsi abu sutuoktiniai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. spalio 5 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-371/2009](#)). Lietuvos Aukščiausiasis Teismas laikosi praktikos, kad kai individuali įmonė įsteigta santuokos metu, ji iš esmės yra šeimos verslas: verslui yra naudojamas bendras sutuoktinių turtas, jų fizinis ir intelektualinis darbas, o iš jos veiklos gaunamos pajamos naudojamos visos šeimos poreikiams tenkinti, todėl individuali įmonė, nors registruota vieno iš sutuoktinių vardu, pagal [CK 3.88 straipsnio](#) 1 dalies 4 punktą pripažįstama bendrąja jungtine nuosavybe. Dėl to ir iš individualios įmonės, įsteigtos santuokos metu, veiklos atsiradusios prievolės turi būti laikomos bendromis sutuoktinių prievolėmis ir jos turi būti tenkinamos iš sutuoktinių bendro turto ([CK 3.109 straipsnis](#)). Toks šių prievolių teisinis kvalifikavimas leidžia apsaugoti individualios įmonės kreditorių interesus, bendraturčius sutuoktinius įpareigoja prievolės vykdyti sąžiningai. Tik įrodžius, kad verslu vertėsi išimtinai vienas sutuoktinis be kito sutuoktinio žinios ar prieš jo valią ir verslo duodama nauda nebuvo panaudota šeimos interesais, būtų galima daryti priešingą išvadą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. birželio 4 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-192/2007](#); 2012 m. gruodžio 7 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-400/2012](#)).
2. Vadovaujantis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. gruodžio 7 d. nutartimi civilinėje byloje [Nr. 3K-7-400/2012](#), individualios įmonės savininko sutuoktinio prievolė subsidiariai kartu su kitu sutuoktiniu, kuris yra individualios įmonės savininkas, atsakyti už šios įmonės prievolės, kai joms įvykdyti neužtenka įmonės turto, gali atsirasti tuo atveju, jeigu yra šių sąlygų visuma: a) individuali įmonė įsteigta santuokos metu; b) verslui naudojamas bendras sutuoktinių turtas; c) verslui naudojamas abiejų fizinis bei intelektualinis darbas (tai yra ne fizinis ar intelektualinis, bet fizinis ir intelektualinis vienu metu); d) abu sutuoktiniai aktyviai dalyvauja įmonės veikloje.
3. Byloje nustatyta, kad atsakovo A. V. individuali įmonė įsteigta 2004 m. balandžio 19 d. atsakovo A. V. asmeninėmis lėšomis, t. y. apie 9 mėnesius iki atsakovo A. V. ir atsakovės E. V. santuokos (*duomenys neskelbtini*). Taigi, ji nėra ir negali būti šeimos verslu, nes vadovaujantis [CK 3.88 straipsnio](#) 1 dalies 4 punktu, kaip ir nurodyta Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika, „bendrąja sutuoktinių nuosavybe pripažįstama įmonė ir iš jos veiklos arba kitokio verslo gaunamos pajamos, jeigu verslu abu sutuoktiniai pradėjo verstis po santuokos sudarymo. [CK 3.88 straipsnio](#) 1 dalies 4 punktas nedviprasmiškai nustato, kad tokia įmonė buvo ir lieka sutuoktinio, kuris pradėjo verslu verstis iki santuokos asmeninė nuosavybė (o ne šeimos verslas), net ir po santuokos sudarymo, nepriklausomai nuo to, ar buvo įdarbintas joje sutuoktinis.
4. Skundžiamoje apeliacinės instancijos teismo nutartyje pacituotoje Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. balandžio 4 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. e3K-3-126-313/2019](#) nurodyta, kad šioje Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nagrinėtoje civilinėje byloje „atsakovų individuali įmonė buvo įsteigta santuokos metu“. Taigi ši situacija yra kitokia, ji negalėjo būti pritaikyta esamos bylos atveju.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamų teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliamas tokių teisės klausimų, kurie atitiktų [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad teismai netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo priėmimui. Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu [CPK 346 straipsnio](#) 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti ([CPK 350 straipsnio](#) 2 dalies 3, 4 punktai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti D. V. u ž E. V. kasacinį skundą sumokėtą 107 (vieną šimtą septynis) Eur žyminį mokestį 2023 m. vasario 20 d. AB Swedbank mokėjimo nurodymu Nr. 30.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Andžej Maciejewski

Antanas Simniškis

Algirdas Taminskas